

Adviezen uit de richtlijnen

- Verwijs de patiënt door naar de Nederlandse Coeliakie Vereniging. De NCV is uitermate goed in staat mensen voor te lichten en patiënten als ervaringsdeskundigen met elkaar in contact te brengen.
- Verwijs de patiënt door naar een diëtist van het NCV-diëtistennetwerk. Een diëtist van het NCV-diëtistennetwerk beschikt over uitgebreide, relevante en actuele kennis over het glutenvrij dieet bij coeliakie.

Alles op een rij

- Richtlijnen en informatie voor (huis)artsen: www.ncv.nl/huisarts
- Informatie over glutenbelasting en familiescreening: www.ncv.nl/huisarts
- Informatie over glutenvrij leven: www.glutenvrij.nl
- Informatie over de NCV: www.ncv.nl

Nederlandse Coeliakie Vereniging

De diagnose coeliakie en het levenslang moeten volgen van een strikt glutenvrij dieet kan een grote impact hebben op het leven van de patiënt en diens omgeving. Daarom is het belangrijk dat u voor een goede begeleiding doorverwijst naar de NCV. Want wij zijn er voor iedereen die wat ondersteuning kan gebruiken op het gebied van glutenvrij leven. Dit doen we door voorlichting, het vereenvoudigen van contact met anderen, belangenbehartiging, een speciaal diëtistennetwerk en het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek. Als kenniscentrum zijn we er ook voor medische professionals.

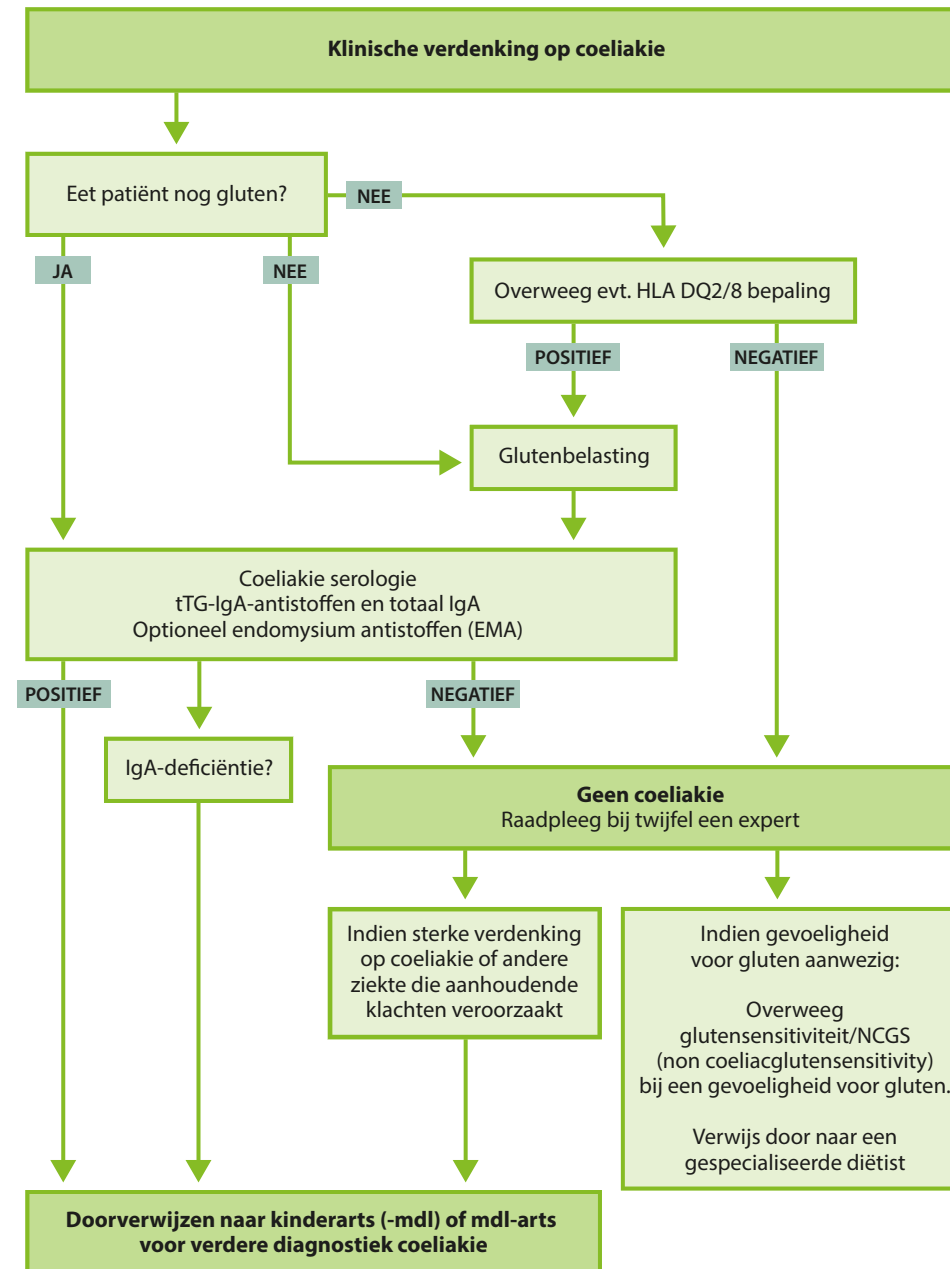
Vindt u dat we goed werk doen? Dan kunt u vriend van de NCV worden. Kijk op www.ncv.nl/word-vriend-van-de-ncv, u ontvangt dan o.a. ons kwartaalblad Glutenvrij Magazine.

Voor vragen kunt u de NCV bereiken op telefoonnummer 035 - 695 40 02 (algemeen), 035 - 695 40 03 (diëtist). E-mailen kan ook: info@glutenvrij.nl of dietist@glutenvrij.nl

Maajaar 2023

Diagnostisch stroomschema coeliakie

⚠ Let op! Adviseer nooit aan de patiënt om alvast glutenvrij te gaan eten. De diagnose kan dan niet meer gesteld worden.



Coeliakie

- Alles over de nieuwe huisartsenrichtlijn, diagnostiek en behandeling van coeliakie
- Herken de kameleon in de praktijk



ncv.nl

glutenvrij.nl

Feiten

- De geschatte prevalentie in Nederland is 0,5 – 1%. Slechts ongeveer 20% van de mensen weet dat hij/zij coeliakie heeft.
- Coeliakie is geen allergie, maar een auto-immuunziekte, waarbij onder invloed van de inname van gluten ontstekingsreacties in het darmslijmvlies van de dunne darm optreden.
- Coeliakie kan zich, naast de klassieke verschijningsvormen, op velerlei wijze manifesteren. Vaak zijn het algemene klachten.
- Coeliakie kan zich overal in het lichaam uiten, zoals in de huid, gewrichten en hersenen.
- Eerstegraads familieleden van patiënten met coeliakie hebben een verhoogd risico op coeliakie.
- Als er reeds een glutenvrij dieet gevolgd wordt, dan is de uitslag van serologie niet betrouwbaar. Pas wanneer patiënt een periode van minstens 1 maand voldoende gluten heeft gegeten, kan serologie worden aangevraagd.
- Er is vaak een lang delay tot diagnose (circa 7 jaar). Dit komt mogelijk omdat de klinische presentatie van coeliakie zeer variabel is.
- Patiënten met coeliakie krijgen soms ten onrechte de diagnose PDS.

Behandeling

Het levenslang strikt volgen van een glutenvrij dieet is de enige behandeling. Het is belangrijk dat hierbij de juiste begeleiding wordt geboden door een diëtist uit het NCV-diëtistennetwerk.

Richtlijnen

- NHG-richtlijn Voedselovergevoeligheid en coeliakie
- Richtlijn Coeliakie en glutengerelateerde aandoeningen, voor zorgverleners in de tweede (of derde) lijn
- ESPGHAN-richtlijn 2020
- www.artsenwijzernet.nl

Alle richtlijnen en informatie voor (huis)artsen zijn terug te vinden op www.ncv.nl/huisarts.



Symptomen

De klinische presentatie van coeliakie is zeer variabel. Klachten zijn niet altijd (direct) te koppelen aan het maag-darmkanaal.

Mensen met coeliakie kunnen één of meerdere van deze symptomen hebben:

• Aften	• Hoofdpijn
• Afwijkend ontlastingspatroon: <ul style="list-style-type: none">- (Chronische) diarree- Obstipatie	• Malabsorptie
• Anemie	• Oedeem
• Botbreuken	• Overgeven/misselijkheid
• Botontkalking	• Tandglazuurafwijkingen
• Buikpijn/opgezette buik	• Verhoogde transaminasen (abnormale leverwaarden)
• (Chronische) vermoeidheid	• Verlate pubertijd
• Depressie	• Vroegtijdige menopauze
• Flatulentie	• Vruchtbaarheidsproblematiek/herhaaldelijke miskramen
• Gewrichtspijn	

Wanneer testen?

- Vraag bloedonderzoek aan bij patiënten met onverklaarde:
 - chronische gastro-intestinale klachten
 - gewichtsverlies; bij kinderen groeiachterstand, failure to thrive
 - (ijzergebreks)anemie
- Vraag laagdrempelig bloedonderzoek aan bij patiënten met klachten passend bij coeliakie en een verhoogde kans op coeliakie door:
 - belaste familieanamnese: eerstegraads familielid met coeliakie
 - auto-immuunziekten: diabetes mellitus type 1, schildklierziekten, hepatitis
 - chromosomale afwijking: downsyndroom, syndroom van Turner
- Overweeg bloedonderzoek bij meerdere aanhoudende onverklaarde specifieke extra-intestinale klachten.

Dermatitis herpetiformis

Dermatitis herpetiformis is een zeldzame cutane uiting van coeliakie, waarbij inname van gluten leidt tot een ontstekingsreactie in de huid. Het komt vooral voor bij volwassenen. Klachten zijn symmetrische huiduitslag van jeukende blaasjes en bultjes, vaak op ellebogen, strekzijde onderarmen, knieën en billen. Bij vrijwel alle patiënten treden ook beschadigingen op in de dunne darm. Deze zijn vaak asymptomatisch en niet alle beschadigingen voldoen aan de diagnose coeliakie.

Gerelateerde aandoeningen

- Diabetes mellitus type 1
- Schildklierziekten
- Syndroom van Sjogren
- Systemische lupus erythematoses
- Ziekte van Addison
- Auto-immun hepatitis
- Cystic fibroses
- Reumatoïde artritis
- Microscopische collagene colitis
- Psoriasis
- Alopecia areata
- Syndroom van Down, Turner en Williams

Complicaties

- Refractaire coeliakie
- Maligniteit dunne darm
- Osteoporose
- Bacteriële overgroei
- Neurologische klachten

Rondom de diagnose en daarna

Verwijzing naar (kinder)mdl-arts

Voor het stellen van de diagnose

Aandacht voor:

- Coeliakie-geassocieerde (auto-immune) aandoeningen
- Aanvullend onderzoek
- Familiescreening

Voor monitoring

Aandacht voor:

- Coeliakie gerelateerde klachten
- Eventuele deficiënties
- Kennis en mate van zelfregie
- Dexa-scan alleen op indicatie

Verwijzing naar de Nederlandse Coeliakie Vereniging

- Voorlichting over coeliakie en glutenvrij dieet
- Tips & hulp bij het glutenvrij leven
- Betrouwbare informatie
- Lotgenotencontact
- Glutenvrije markten
- Bakworkshops
- en nog veel meer!

Verwijzing naar gespecialiseerde diëtist

- Start chronische dieetbegeleiding, frequentie 1^e jaar: 3-4 consulten, daarna jaarlijks.
- Opstarten glutenvrij dieet
 - Compliance/evaluatie dieet
 - Volwaardigheid dieet, passend bij de levensfase
 - Aandacht voor voedingsdeficiënties
 - Combinatie andere intoleranties of allergieën